

Cennet ve Cehennem üzerine

Malatya'dan okuyucumuz: "Cennet ve Cehennem hâlen mevcut mudur, yani hâli hazırda yaratılmış mıdır? Peygamberimiz (asm) mîraçta gelecek olayları mı görmüştür? Kıyamet koptuğu zaman cennet ve cehennem de etkilenecek mi?"

Gayb âlemini merak ediyoruz şüphesiz. Fakat gayb âlemini şehâdet âleminin mîzanlarıyla, tartılarıyla, değerleriyle, ölçüleriyle ölçüp biçemeyiz. Şehâdet âleminin ölçü birimleri, sonsuzluk âlemine dar gelir. Bize göre dün, bugün ve yarın mefhumları tamamen şehadet âleminin ölçüleridir. Dün dediğimizde şehadet âleminin dününü kastediyoruz. Yarın dediğimizde şehadet âleminin yarınını kastediyoruz. Yoksa gayb âleminin veya sonsuzluk âleminin ya da Peygamber Efendimiz'in (asm) mîraçta müşâhede ettiği mahşerin, Cennetin, dirilişin ve sâir gaybî olayların zamanını kast etmiyoruz. Gayb âlemi zaman bakımından ne dündür, ne yarındır! Meselâ Peygamber Efendimiz (asm) Uhud şehitlerinin arasında gezerken, "Bu şehitleri kanlarıyla sarıp gömünüz. Allah yolunda çarpışarak yara alanlar, Kıyâmet Gününde Mahşere yaraları kanayarak gelirler. Kanlarının rengi kan rengi, ama kokusu mis kokusu gibidir."1 buyurmuştur. Bu gaybî bir haberdir ve bu gaybî haber Peygamber Efendimiz'in (asm) müşahedesidir. Yani Peygamber Efendimiz (asm) bu gaybî olayı "görmüş" de söylemiştir. Bu haber ebediyetle ilgilidir. Ebediyeti dünya zamanı ile sınırlandıramayız, dünyanın zaman ölçüsüyle kavrayamayız!

Dolayısıyla âlem-i şehâdet nasıl varsa ve biz içinde yaşıyorsak, âlem-i gayb da vardır ve mevcuttur. Cennet ve Cehennem hâlen mevcuttur, yaratılmıştır ve Peygamber Efendimiz (asm) mîraçta "gelecek" olayları değil, "gördüğü ve müşâhede ettiği" olayları bize bildirmiştir. Kezâ, Cennet ve Cehennem ebediyetle ilgili âlemler olduğundan, kıyâmetin kopuşundan etkilenmezler.

Nitekim, Cenab-ı Hak, "Rabb'inizin mağfiretine ve genişliği göklerle yer kadar olan ve Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için hazırlanmış bulunan Cennet'e koşun!"2 ve "Kâfirler için hazırlanmış olan ateşten sakının."3 buyurmuştur. Bu âyetlerden Cennetin de, Cehennem'in de şu an mevcut olduğunu ve insanlar için hazırlanmış bulunduğunu anlıyoruz. İmam-ı Gazâlî (ra), âyette geçen "üddet" (=hazırlandı)

kelimesinin mâzî siygasından gelişini, Cennet ve Cehennem'in hâlen yaratılmış ve mevcut bulduklarına delil olarak zikreder.⁴ Kur'ân, Hazret-i Âdem (as) yaratıldıktan sonra, Hazret-i Havva ile birlikte Cennet'e yerleştirildiklerini ve orada kendilerine bir ağacın dışında diledikleri gibi yiyip içebileceklerinin emredildiğini beyan eder.⁵

Cehennem'in sonradan halk edileceğini söyleyen Mutezile imamlarının yanlış ve hatâ içinde olduklarını beyan eden Üstad Bedüzzaman Hazretleri (ra); Cennet'in ve Cehennem'in şu ân mevcut olduğunu ve hattâ dünyamızla münâsebettâr olduğunu; Cenab-ı Hakk'ın semâvâtın âhirete bakan yıldızlarına kemâl-i hikmetiyle Cennetten nûr, Cehennemden de nâr ve harâret verdiğini kaydeder.⁶ Yıldızların iki âleme de nezâretlerinin bulunduğunu ifâde eden⁷ Bedüzzaman, "Ecel ve kabir nasıl insanı beklediği gibi" der, "Cennet ve Cehennem de insanı bekliyor ve gözlüyor."⁸

Ancak Bedüzzaman (ra), Cehennem'in hâl-i hazırda tamamıyla sekenelerine münâsip bir tarzda genişleyip yayılmadığını⁹; çünkü zıtlarla iç içe yaratılmış olan kâinâtın, zıtlıklardan ayrıştırmak için tasfiye ve arındırma ameliyatına uğrayacağını; kötülük, şer ve zararlı maddelerin bir tarafa çekilmesiyle Cehennem'in; iyilik, hayır ve faydalı maddelerin de diğer tarafa çekilmesiyle Cennet'in donanımının ikmal edileceğini ifâde eder.¹⁰

Yâsin Sûresi'nde, şehit edilmiş olan Habib-i Neccâr'a¹¹; Fecir Sûresi'nde îmânla tatmin olmuş nefse "Cennetime gir!" denilmektedir.¹² Hicr Sûresi'nde Allah'a karşı gelmekten sakınanlara¹³, Kaf Sûresi'nde Allah'a yönelen ve görmediği Rahmân'dan korkanlara¹⁴ "Cennete selâmetle girin!" diye hitâp edilmektedir. Tüm bu emir ve olaylar âlem-i gaybdandır.

Cenab-ı Hakk'ın hitâbı ezelîdir ve ebedîdir. Âlem-i gaybta zaman kavramı, geçmiş ve gelecek mefhumu, dün, bugün ve yarın zaman-değer dilimleri yaşadığımız âlemdeki değerlerden çok farklıdır. Bu açıdan, bugünkü zaman değerlerimizle o güne (âlem-i gayba) bakmak bizi doğru sonuca götürmez.

Esasen, gayba îmân bir bütündür. Zaman bakımından kavramakta güçlük çektiğimiz hususları da kapsar.

Dipnotlar:

- 1- Sîre, 3/103, 104,
- 2- Âl-i İmrân, 3/133,
- 3- Âl-i imrân Sûresi, 3/131,
- 4- İhyâ, 1/296, 5- Bakara Sûresi, 2/35,

- 6- Mektûbât, 15,
- 7- a.g.e., S.25,
- 8- Sözlür, S. 83,
- 9- Mektûbât, S. 15,
- 10- İşârâtü'l-İ'câz, S. 194,
- 11- Yâsin Sûresi, 36/26,
- 12- Fecir Sûresi, 89/30,
- 13- Hicr Sûresi, 15/46,
- 14- Kaf Sûresi, 50/34